

Република Србија
Више јавно тужилаштво у Београду
Савска 17а
11000 Београд

C-490/2023

Предмет: поступање ВЈТ у откривању и гоњењу кривичних дела која су у вези са изборима – захтев за приступ информацијама и иницијатива за поступање ВЈТ

Поштовани,

На интернет страници ВЈТ у Београду, дана 23.12.2023. објављено је саопштење са прегледом поступања ВЈТ у Београду и београдских ОЈТ по кривичним пријавама за поједина кривична дела у вези са изборима.

<https://beograd.vjt.rs/aktuelnosti/saopstenje-594/>

У овом прегледу није објављена **ни једна информација о поступању ВЈТ у Београду или подручних ОЈТ на сопствену иницијативу**, односно у ситуацијама **када није поднета кривична пријава**. Чланом 6. ст. 1. Закона о кривичном поступку, СГ РС број 72/2011-3, 101/2011-272, 121/2012-7, 32/2013-12, 45/2013-35, 55/2014-41, 35/2019-6, 27/2021-8 (УС), 62/2021-95 (УС), прописано је да је „Јавни тужилац дужан да предузме кривично гоњење када постоје основи сумње да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности.“ Имајући у виду да су у медијима објављене бројне информације, од којих су неке документоване, а које су садржале и основе сумње у могуће извршење кривичног дела „давање и примање мита у вези са гласањем“, овим путем од ВЈТ тражимо да нам достави, односно да објави следеће информације о поступању у вези са два таква случаја која су побудила велико интересовање јавности у периоду који је претходно одржавању избора:

1. Да ли је ВЈТ у Београду од било кога обавештено о чињеницама које указују на могуће извршење кривичног дела „давање и примање мита у вези са гласањем“, за које је месно и стварно надлежно, а које су објављене у новинарском истраживању ЦИНС, 29.11.2023. <https://www.cins.rs/cins-u-kol-centru-sns-a-agencija-za-hostese-kupovina-glasova-i-milioni-u-kesu/>. Судаћи према вестима која је на истом медију објављена тог дана <https://www.cins.rs/vise-javno-tuzilastvo-o-cins-ovom-istrazivanju-cekamo-izborne-komisije/>, ВЈТ је било упознато са тим текстом, али је у одговору новинарима навело да ће евентуално кршење закона бити испитивано само ако га пријаве републичка, односно градска изборна комисија. У вези са тим, овим путем се тражи информација о следећем:
  - а. Која лица унутар ВЈТ су разматрала наводе из овог текста и могућност да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности, и до каквог закључка је ВЈТ дошло тим поводом (копија документа из којег се може видети поступање једног или више лица унутар ВЈТ);

- b. Уколико разматрање из тачке 1. подтачка а. овог захтева није вршено, овим путем се тражи информација о томе ко је формулисао и на основу чега одговор новинарима ЦИНС-а.
  - c. Којим прописом или другим актом је уређено да ВЈТ може да поступа у вези са кривичним делима за које постоје основи сумње у наведеном новинарском тексту само на основу обавештења од надлежне изборне комисије.
2. У Саопштењу ВЈТ се наводи и следеће: „**Првом основном јавном тужилаштву у Београду** као и основним јавним тужилаштвима у Младеновцу, Обреновцу и Лазаревцу нису стигле пријаве нити извештаји о било каквим уоченим неправилностима у вези са гласањем 17. децембра 2023. године.“ С друге стране, у медијима је објављена информација (вест од 4.12.2023) да је Првом ОЈТ у Београду поднета кривична пријава (од стране двоје кандидата за народне посланике) која се односи управо на основе сумње у извршење кривичних дела који се могу пронаћи у раније наведеном тексту ЦИНС-а <https://www.cins.rs/posle-cins-ovog-teksta-o-kol-centru-podneta-krivicna-prijava/>. У вези са тим, овим захтевом се тражи информација о томе да ли је та кривична пријава заиста поднета и када, да ли је ВЈТ – Посебно одељење за сузбијање корупције преузело поступање по тој кривичној пријави, будући да се она делом односи на кривична дела из надлежности ВЈТ и које радње су до сада у вези са том кривичном пријавом предузели ВЈТ, односно Прво ОЈТ у Београду.
3. Да ли је ВЈТ у Београду упознато и од када, са снимком који је објављен у медијима и на друштвеним мрежама, а у којем се из изјаве једног од кандидата за народне посланике може закључити да подстиче на извршење кривичног дела давања и примања мита у вези са гласањем и трговине утицајем, <https://nova.rs/vesti/politika/dejan-tomasevic-u-akciji-kupovine-glasova-samo-jedan-put-predsednice-svi-cemo-da-glasamo-za-tebe-video/> Да ли је ВЈТ разматрало постојање основа сумње да је извршено неко од кривичних дела из надлежности ВЈТ у Београду – посебног одељења за сузбијање корупције и какав је исход тог разматрања (копија документа из кога се то може видети).
4. Да ли ВЈТ у Београду – Посебно одељење за сузбијање корупције има документ у којем је прописано или одређено да је главни јавни тужилац, сваки или унапред одређени јавни тужилац, или неко од других запослених у ВЈТ, дужан да разматра постојање основа сумње у извршење кривичних дела за која се предузима гоњење по службеној дужности за која је ВЈТ, односно Посебно одељење надлежно, а на основу информација које су објављене у медијима или су доступне на други начин (када није поднета кривична пријава). У случају да овај документ или више докумената постоје, захтевом се тражи достављање њихових копија.
5. Уколико документ из тачке 4. овог захтева не постоји, овим захтевом се тражи информација о томе на који начин ВЈТ у Београду – Посебно одељење за сузбијање корупције испуњава своју обавезу из члана б. ст. 1. Законика о кривичном поступку у ситуацијама када тужилаштву није поднета кривична пријава или обавештење од стране другог државног органа.
6. Да ли је ВЈТ у Београду поступало у било ком другом предмету у вези са изборима који су одржани 17.12.2023. по службеној дужности (у ситуацијама када нису поднете кривичне пријаве).

И поред тога што је законски рок за поступање по овом захтеву „без одлагања, а највише 15 дана“, с обзиром на то да је ВЈТ у Београду већ објавило неке информације о свом поступању, за које из наведених разлога постоји сумња да нису потпуне, позивамо вас да тражене информације доставите поштујући основни рок („без одлагања“), у мери у којој је то могуће. Такође вас позивамо да информације о поступању ВЈТ у вези са два конкретна случаја сумње у извршење кривичних дела или другим предметима у којима је ВЈТ поступало по службеној дужности објавите на свом сајту, надовезујући се на саопштење од 23.12.2023.

За Транспарентност Србија
Александра Ајданић

Београд, 25.12.2023.